

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Історичний факультет
Кафедра археології та музеєзнавства

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Заступник декана
з науково-педагогічної та навчальної роботи

_____ 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Музеєзнавство

галузь знань	03 Гуманітарні науки
спеціальність	032 Історія та археологія
освітній рівень	перший (бакалаврський)
освітня програма	Краєзнавство, екскурсознавство та історико-культурний туризм
вид дисципліни	обов'язкова
	Форма навчання денна
	Навчальний рік 2022/2023
	Семестр 6
	Кількість кредитів ECTS 4
	Мова викладання, навчання та оцінювання українська
	Форма заключного контролю екзамен

Викладач: Кравченко Інна Анатоліївна, кандидат історичних наук, доцент кафедри археології та музеєзнавства.

Пролонговано: на 20 23 / 20 24 н.р. _____ (підпис, ПІБ, дата)

на 20 ___ / 20 ___ н.р. _____ («___») «___» 20 ___ р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2022

Розробник: Кравченко Інна Анатоліївна, кандидат історичних наук, доцент кафедри археології та музеєзнавства

ЗАТВЕРДЖЕНО
Зав. кафедри

Протокол № 1 від «25» 08
2022 р.

Схвалено науково-методичною комісією історичного факультету

Протокол від «26» 08 2022 року № 1

Голова науково-методичної комісії (Терес Н. В.)

ВСТУП

1. Мета дисципліни – опанування студентами теоретичних основ музеєзнавства, основ музейної практики, основ нових музейних технологій.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. *Знати* найважливіші факти, події та процеси історичного минулого людства; історію музейної справи.
2. *Вміти* визначати характерні риси, які властиві для виникнення феномену колекціонування, для становлення методичних та теоретичних засад сучасного музеєзнавства.
3. *Володіти елементарними навичками* джерельної критики, історичного аналізу, встановлення причинно-наслідкових зв'язків.

3. Анотація навчальної дисципліни:

Ознайомлення з теоретичними основами музеєзнавства. З'ясування історії становлення музеєзнавства як наукової дисципліни. З'ясування суті музею як соціокультурної інституції і науково-дослідної установи. Аналіз теорії музейного предмету. Висвітлення основ музейного джерелознавства. З'ясування основних напрямків музейної практичної роботи. Ознайомлення з основними напрямками науково-фондової роботи. Аналіз суті та специфіки музейної експозиції. Розкриття методики і процесу створення музейних експозицій. Ознайомлення з виставковою роботою музеїв. Ознайомлення з суттю культурно-просвітницької діяльності музеїв, основними напрямками досліджень у сфері музейної педагогіки. Ознайомлення з базовими формами культурно-просвітницької діяльності музеїв. Висвітлення основ класифікації пам'яток історії, суті музеєфікації пам'яток. Аналіз нових музейних технологій. З'ясування загальних понять сучасного музейного менеджменту. Висвітлення основних понять теорії музейної комунікації. З'ясування основних питань музейного маркетингу. Аналіз новітніх інформаційних технологій у музейній справі. Висвітлення нових технологій музейної освіти.

4. Завдання (навчальні цілі): формування цілісної системи знань про музеєзнавство як наукову дисципліну, основ теоретичних проблем музеєзнавства, основні напрямки практичної музейної роботи, нові музейні технології. У результаті вивчення курсу студенти повинні *засвоїти* основи теорії музеєзнавства, властивості музейних предметів, основи музейного джерелознавства, склад і структуру музейних фондів, основні напрямки науково-фондової роботи музеїв, суть музейної експозиції, основні методи побудови експозицій, методику та основні етапи створення музейних експозицій і виставок, суть культурно-просвітницької діяльності музеїв, основні напрямки досліджень музейної педагогіки, базові форми культурно-просвітницької діяльності музеїв, основи роботи з музеєфікації пам'яток, нові музейні технології; *вміти* орієнтуватись у літературі щодо проблем музеєзнавства та історії музейної справи, відбирати з інформації найголовніше, систематизувати її.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)	Відсоток у підсумко- вій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	Знати основи теорії музеєзнавства.	лекція, самостійна робота	контрольна робота 1	4%
1.2	Знати історію становлення музеєзнавства як наукової дисципліни.	семінар	усне опитування	5%
1.3	Знати теорію музейного предмету.	семінар	усне опитування	7%
1.4.	Знати суть музейного джерелознавства.	лекція, самостійна робота	контрольна робота 1	3%
1.5.	Знати основні напрямки науково-фондової роботи.	семінар	усне опитування	7%
1.6.	Знати суть експозиційної роботи музеїв.	лекція, самостійна робота	контрольна робота 1	4%
1.7.	Знати напрямки і методику просвітницької роботи музеїв.	лекція, самостійна робота	реферат	4%
1.8.	Знати загальні поняття сучасного музейного менеджменту.	семінар	усне опитування	6%
1.9.	Знати теорію музейної комунікації.	лекція, самостійна робота	контрольна робота 2	10%
1.10.	Знати основи музейного маркетингу.	семінар	усне опитування	6%
1.11.	Знати новітні інформаційні технології у музейній справі.	лекція, самостійна робота	реферат	4%
2.1	Вміти охарактеризувати основні теоретичні проблеми музеєзнавства, теорію музейного предмету, музейне джерелознавство, основні напрямки практичної роботи музеїв.	лекція, самостійна робота	іспит	20%
2.2	Вміти охарактеризувати нові технології у музейній справі, питання менеджменту і маркетингу в музейній справі.	лекція, самостійна робота	іспит	20%

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання (необов'язково для вибіркових дисциплін, які *не входять* до блоків спеціалізації)

Результати навчання дисципліни (код)	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	1.7	1.8	1.9	1.10	1.11	2.1	2.2
Програмні результати навчання (назва)													
ПРН 9. Мати навички організації практичного вирішення питань історичної пам'яті та охорони матеріальної й нематеріальної культурної спадщини України.	+	+	+	+	+	+	+		+		+	+	+
ПРН 10. Застосовувати сучасні методики у процесі популяризації історії та археології (зокрема, краєзнавства та історико-культурного туризму), а також здійсненні різних видів педагогічної діяльності.					+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 14. Вміти акумулювати та поширювати кращий досвід професійної діяльності, інтегрувати досягнення інших наук для вирішення актуальних проблем історії та археології (зокрема, краєзнавства, екскурсознавства та туризмознавства).						+	+		+	+	+	+	+

7. Схема формування оцінки.

7.1 Форми оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання:

1. Контрольна робота з тем ЗМ1: РН 1.1, 1.4 – 10 балів/6 балів*.
2. Контрольна робота з тем ЗМ2: РН 1.8 – 10 балів/6 балів.
3. Реферат з тем ЗМ1: РН 1.7 – 4 бали/3 бали.
4. Реферат з тем ЗМ2: РН 1.11 – 4 бали/3 бали.
5. Оцінювання роботи під час семінарських занять ЗМ1: РН 1.2, 1.3, 1.5 – 20 балів/12 балів.
6. Оцінювання роботи під час семінарських занять ЗМ2: РН 1.9, 1.10 – 12 балів/6 балів.

* максимальний бал/ пороговий бал для отримання позитивної оцінки з відповідної форми контролю.

- підсумкове оцінювання – іспит.

7.2 Організація оцінювання:

Контроль знань студента здійснюється за модульно-рейтинговою системою. Загальну кількість балів студента формують семестрові бали, отримані з усіх тем двох змістових модулів (бали, отримані під час семінарів (усні опитування); бали, отримані за виконання рефератів; бали, отримані під час модульного контролю (за виконання контрольних завдань), а також бали, отримані під час складання підсумкового контролю (іспиту), а саме: за виконання запропонованих завдань.

Зміст курсу поділений на 2 змістових модулі. Кожний змістовий модуль включає в себе лекції, семінари, самостійну роботу студентів, які завершуються рейтинговим контролем рівня засвоєння знань програмного матеріалу відповідної частини курсу. У змістовий модуль 1 (ЗМ1) входять теми 1-9, у змістовий модуль 2 (ЗМ2) – теми 10-14.

Оцінка успішності знань студентів здійснюється в двох формах: семестрове оцінювання (контрольні роботи, усне опитування, реферати) і підсумкове оцінювання (іспит).

Загальна сума балів – 100 балів (із них, семестрове оцінювання – максимум 60 балів; підсумкове оцінювання (іспит) – максимум 40 балів).

Змістовий модуль 1 <i>Основи теорії музеєзнавства і практичної музейної роботи</i>			Змістовий модуль 2 <i>Нові музейні технології</i>			Іспит
34 бали (максимум)			26 балів (максимум)			
<i>Самостійна робота (реферат)</i>	<i>Семінари</i>	<i>Модульний контроль</i>	<i>Самостійна робота (реферат)</i>	<i>Семінари</i>	<i>Модульний контроль</i>	40 балів (максимум)
4 (максимум)	20 (максимум)	10 (максимум)	4 (максимум)	12 (максимум)	10 (максимум)	

Упродовж семестру оцінюється робота студента **під час кожного семінару** (доповідь, доповнення, участь у дискусії). Під час семінару студент має можливість досягти від 1 до 2 балів. Критеріями оцінювання відповіді студента під час семінару є:

- повнота розкриття питання 0,5 бали;
- логіка викладення 0,5 бали;
- використання основної і додаткової літератури 0,5 бали;
- аналітичні міркування, вміння робити висновки 0,5 бали.

Реферат студент подає викладачеві на останньому семінарі кожного Змістового модулю, зокрема Реферат 1 (третьа декада березня) і Реферат 2 (друга декада травня). Критеріями оцінки самостійної роботи студента є:

- глибоке розкриття проблеми, відображена власна позиція 4 бали;
- тема розкрита неповно 3 бали;
- реферат суто компілятивного рівня 2 бали;
- розкритий лише окремий аспект 1 бал.

Після завершення відповідно Змістового модулю 1 і Змістового модулю 2 проводяться **контрольні роботи**, зокрема Контрольна робота 1 (третьа декада березня) і Контрольна робота 2 (друга декада травня). Завдання містить 5 запитань, правильна відповідь на кожне з яких оцінюється в 2 бали.

У випадку відсутності студента з поважних причин відпрацювання та перездачі модульних контрольних робіт здійснюються у відповідності до «Положення про порядок оцінювання знань студентів при кредитно-модульній системі організації навчального процесу» від 1 жовтня 2010 року.

Екзаменаційний білет містить два завдання, кожне з яких оцінюється в 20 балів. Критеріями оцінювання відповіді є:

Відповідь повна, подане власне бачення проблеми	19-20
Відповідь повна, подане власне бачення проблеми та зроблені ґрунтовні висновки, проте наявні окремі незначні помилки при викладі фактичного матеріалу	16-18
Відповідь відображає знання фактичного матеріалу з питання	13-15
Відповідь демонструє знання фактичного матеріалу, але допущені окремі помилки	10-12
Відповідь фрагментарна, відображені лише деякі аспекти проблеми	7-9
Відповідь фрагментарна, наявні суттєві помилки при викладі фактичного матеріалу	4-6
Відповідь має значні помилки, або відсутня	1-3

Умовою допуску до заліку є отримання студентом під час семестрового оцінювання не менше ніж 20 балів (**критично-розрахунковий мінімум**). При цьому обов'язковим є успішне складання модульних контрольних робіт. **Рекомендований мінімум** для допуску до іспиту – 36 балів.

При простому розрахунку отримаємо:

	Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Іспит	Підсумкова оцінка
Мінімум	20	16	24	60
Максимум	34	26	40	100

7.3 Шкала відповідності оцінок

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій і семінарських занять.

№ п/п	Назва теми	Кількість годин		
		лекції	семінари	самостійна робота
Розділ 1. Основи теорії музеєзнавства і практичної музейної роботи				
1.	Вступ. Тема 1. Музеєзнавство як наукова дисципліна.	2	2	6
2.	Тема 2. Музейний предмет і його властивості.	2	2	4
3.	Тема 3. Музейне джерелознавство.	2		4
4.	Тема 4. Науково-фондова робота музеїв.	2	2	6
5.	Тема 5. Експозиційна робота музеїв.	1	1	4
6.	Тема 6. Музей і виставка.	1	1	4
7.	Тема 7. Просвітницька робота музеїв.	1	1	4
8.	Тема 8. Музейна педагогіка.	1		4
9.	Тема 9. Музей і пам'ятки.	2		4
10.	<i>Реферат з тем ЗМ1</i>	-	-	10
11.	<i>Контрольна робота з тем ЗМ1</i>	-	1	-
Розділ 2. Нові музейні технології				
12.	Тема 10. Сучасний музейний менеджмент.	2	2	4
12.	Тема 11. Музейна комунікація.	2		4
13.	Тема 12. Музейний маркетинг.	2	2	4
14.	Тема 13. Інформаційні технології в музейній справі.	2	1	4
15.	Тема 14. Нові технології музейної освіти.	2		4
16.	<i>Реферат з тем ЗМ2</i>	-	-	10
17.	<i>Контрольна робота з тем ЗМ2</i>	-	1	-
	ВСЬОГО	24	16	80

Загальний обсяг *120 год.*, в тому числі:

Лекцій – *24 год.*

Семінари – *16 год.*

Самостійна робота – *80 год.*

9. Рекомендовані джерела:

Основні:

1. Бабарицька В., Короткова А., Малиновська О. Екскурсознавство і музеєзнавство: Навчальний посібник. – К.: Альтпрес, 2007.
2. Вайдахер Ф. Загальна музеологія: Посібник / Перекл. з нім. В. Лозинський, О. Лянґ, Х. Назаркевич. – Львів : Літопис, 2003.
3. Кравченко І.А. Основи музеєзнавства: підручник для студентів закладів вищої освіти. – К.: Видавець Олег Філюк, 2019.
4. Рутинський М.Й., Стецюк О.В. Музеєзнавство. – К.: Знання, 2008.
5. Якубовський В.І. Музеєзнавство. – К., 2010.

Додаткові:

1. Белікова М. В. Основи музеєзнавства : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / М. В. Белікова, В. М. Зайцева ; Запорізький національний технічний університет. Запоріжжя: ТОВ “ЛПС” ЛТД, 2015.
2. Велика Л.П. Музейне експозиційне мистецтво / Харківська державна академія культури. – Х.: ХДАК, 2000.
1. Власюк Г.М, Зосимовин О.Ю., Хададова М.В. Музеєзнавство та архівна справа: Навч.-метод. посібн. - Житомир, 2006.
2. Гайда Л.А. Музеєзнавство в закладах освіти: Навч.-метод. посіб / Кіровоград, обл. ін-т післядиплом. пед. освіти ім. В. Сухомлинського. - Кіровоград, 2006.
3. Горішевський П., Дейнега М., Ковалів М. Основи музеєзнавства, маркетингу та рекламно-інформаційної діяльності музеїв. - Івано-Франківськ, 2005.
4. Інструкції з музейного обліку, зберігання та використання пам'яток державної частини музейного фонду України. 2008.
5. Карсим І.А. Науково-фондова робота музеїв: Навчальний посібник. – К.: АлЮр, 2007.
6. Карсим І.А. Культурно-освітня робота музеїв: Навчальний посібник. – К.: АлЮр, 2007.
7. Кепін Д. В. Історія формування музеєзнавства як наукової дисципліни у Європі // Праці центру пам'ятокознавства. - К., 2003. Вип. 5.
8. Олексієнко А. М. Формування художнього образу музейної експозиції / А.М. Олексієнко, Н. Є. Трегуб / Під ред. Г. Й. Чернявського. – Харків: ХДІК, 1994.
9. Прищепа О.П. Основи музеєзнавства. Навчально-методичний посібник. Рівне, 2006.
10. Тіммер Д. Інтерактивні програми і робота з предметами // Музей: менеджмент і освітня діяльність. – Львів: Літопис, 2009. – С. 170–177.
11. Шевченко В. В. Музеєзнавство: Навч. посібник для дистанційного навчання. – К. : Університет «Україна», 2007.